

*Osnovna šola
Beltinci*

IZBIRNI PREDMETI

šolsko leto 2018/2019

- obvezni izbirni predmeti v 7., 8. in 9. razredu
- neobvezni izbirni predmeti v 4., 5., 6., 7., 8. in 9. razredu

Spoštovani!

Osnovna šola poleg obveznih predmetov izvaja tudi pouk **obveznih izbirnih predmetov** za učence 7., 8. in 9. razredov in pouk **neobveznih izbirnih predmetov** za učence 4., 5., 6., 7., 8. in 9. razreda.

Izbirni predmeti se izvajajo 1 uro tedensko, tuji jeziki pa 2 uri tedensko.

Izbirni predmeti se ocenjujejo s številčnimi ocenami od 1 do 5.

Obiskovanje izbirnega predmeta je obvezno celo šolsko leto.

Vsebina izbirnih predmetov, ki jih ponuja naša šola, je predstavljena v tej publikaciji. Podrobnejši učni načrti predmetov so objavljeni na spletnih straneh Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport Republike Slovenije.

Abecedni seznam izbirnih predmetov - obvezni izbirni predmeti

http://www.mizs.gov.si/si/delovna_podrocja/direktorat_za_pedsolsko_vzgojo_in_osnovno_s_olstvo/osnovno_solstvo/program/abecedni_seznam_izbirnih_predmetov_v_osnovni_soli/#c17860

Neobvezni izbirni predmeti

http://www.mizs.gov.si/si/delovna_podrocja/direktorat_za_pedsolsko_vzgojo_in_osnovno_s_olstvo/osnovno_solstvo/program/

Zakon o osnovni šoli določa, da učenec

- v 7., 8. in 9. razredu izbere 2 uri pouka obveznih izbirnih predmetov (lahko tudi 3 ure, če s tem soglašajo starši oz. skrbniki učenca)

- v 4., 5., 6., 7., 8. in 9. razredu lahko izbere največ 2 uri pouka neobveznih izbirnih predmetov.

Učenec, ki obiskuje glasbeno šolo z javno veljavnim programom, je lahko oproščen obiskovanja obveznih izbirnih predmetov v celoti ali eno uro tedensko. V tem primeru morajo skrbniki na šolo posredovati pisno vlogo in potrdilo o vpisu v glasbeno šolo. O oprostitvi sodelovanja pri izbirnih predmetih odloča ravnateljica za posamezno šolsko leto.

OBVEZNI IZBIRNI PREDMETI – 7., 8. IN 9. RAZRED	4
ANGLEŠČINA I, ANGLEŠČINA II	4
ANSAMBELSKA IGRA	4
ELEKTROTEHNIKA	5
GLASBENA DELA	5
IZBRANI ŠPORT – KOŠARKA	6
IZBRANI ŠPORT – NOGOMET	6
IZBRANI ŠPORT – ODBOJKA	7
IZBRANI ŠPORT – PLES	7
KEMIJA V ŽIVLJENJU	7
KMETIJSKA DELA	8
LIKOVNO SNOVANJE I	8
LIKOVNO SNOVANJE II	8
LIKOVNO SNOVANJE III	9
MULTIMEDIJA	9
NAČINI PREHRANJEVANJA	10
NEMŠČINA I, NEMŠČINA II, NEMŠČINA III	10
OBDELAVA GRADIV: LES	11
OBDELAVA GRADIV: UMETNE MASE	11
ORGANIZMI V NARAVI IN UMETNEM OKOLJU	12
PLES	12
POSKUSI V KEMIJI	13
RASTLINE IN ČLOVEK	13
RAZISKOVANJE DOMAČEGA KRAJA IN VARSTVO NJEGOVEGA OKOLJA	14
RETORIKA	14
RISANJE V GEOMETRIJI IN TEHNIKI	14
ROBOTIKA V TEHNIKI	15
SODOBNA PRIPRAVA HRANE	15
STARINSKI IN DRUŽABNI PLESI	16
ŠPORT ZA SPROSTITEV	16
ŠPORT ZA ZDRAVJE	16
VERSTVA IN ETIKA I, II, III	17
VEZENJE	17
VZGOJA ZA MEDIJE – TISK	17
ZVEZDE IN VESOLJE	17
ŽIVLJENJE ČLOVEKA NA ZEMLJI	18
NEOBVEZNI IZBIRNI PREDMETI - 4., 5. IN 6. RAZRED	19
DRUGI TUJI JEZIK ANGLEŠČINA	19
DRUGI TUJI JEZIK NEMŠČINA	19
UMETNOST	20
RAČUNALNIŠTVO	20
TEHNIKA	21
ŠPORT	21
NEOBVEZNI IZBIRNI PREDMETI - 7., 8., 9. RAZRED	23
MADŽARŠČINA	23

OBVEZNI IZBIRNI PREDMETI – 7., 8. in 9. razred

ANGLEŠČINA I, ANGLEŠČINA II

Angleščina se kot izbirni predmet izvaja dve uri tedensko. Učenec se lahko po enem ali dveh letih odloči, da tega predmeta ne bo več obiskoval. Prav tako pa lahko začne učenec z obiskovanjem tega predmeta v 8. ali 9. razredu, če ima ustrezno predznanje.

Angleščina ima tudi kot drugi tuji jezik splošnoizobraževalen in poseben pomen: znanje in jezikovne sposobnosti, ki jih učenci usvajajo in razvijajo pri pouku angleščine, so pomembni zaradi neposredne uporabnosti za učence v nadaljnjem izobraževanju, kasneje pa za njihovo poklicno delo in stalno izobraževanje, za širjenje njihovih komunikacijskih sposobnosti prek meja njihove materinščine tako v poklicu kot zasebnem življenju oz. za razvijanje njihove širše medkulturne komunikacijske sposobnosti.

V osnovni šoli ima učenje angleščine kot izbirni predmet iste splošne cilje kot obvezni predmet, vendar se uresničujejo z zmanjšano intenzivnostjo in v manjšem obsegu.

Z učenjem angleščine učenci na osnovni ravni:

- spoznavajo načine sporazumevanja in jezik kot eno od sredstev sporazumevanja;
- se ozaveščajo o sebi kot posamezniku in kot pripadniku skupnosti, tako družbene kot nacionalne/etnične in mednarodne skupnosti in ob tem razvijajo in krepijo lastne kulturne vrednote,
- spoznavajo in se ozaveščajo o razlikah med ljudmi, družbenimi in nacionalnimi skupinami, vrednotami in stališči ter se učijo spoštovati in ceniti to različnost,
- spoznavajo, da je angleščina sredstvo mednarodnega sporazumevanja, spoznavajo sebe kot učence in uporabnike jezika,
- širijo svoje sporazumevalne sposobnosti prek meja materinščine in v medkulturnem okolju,
- spoznavajo značilnosti, kulture in dosežke dežel, v katerih se govori angleščina ...

ANSAMBELSKA IGRA

Učenci bodo glasbo pri predmetu Ansambelska igra ali z drugim imenom šolski bend, spoznavali neposredno z igranjem na instrumente, igranjem in sodelovanjem v skupini. Vsak učenec je vseskozi aktiven, igra na določen instrument ali ga zamenja z drugim. Učenci bodo spoznali tudi osnove ozvočevanja in tonske tehnike.

Predmet je primeren za učence brez glasbenega predznanja, pa tudi za tiste, ki hodijo v glasbeno šolo. Učenec si izbere glasbilo na katerega bo igral, to je lahko glasbilo, katerega imamo na šoli (Orffov instrumentarij in različna tolkala) ali na lastno glasbilo na katerega igra.

Cilji:

- učenci poustvarjajo vokalne, instrumentalne in vokalno-instrumentalne vsebine;
- izbirajo izvajalske sestave po svojih nagnjenjih in zmožnostih;
- navajajo se na samostojno orientacijo v izbranih partiturah in na zapis lastnih zamisli;
- izražajo ustvarjalne zamisli z zvočnimi eksperimenti, improvizacijo in glasbenim oblikovanjem-komponiranjem ter izvajanjem v razredu in javno;
- predstavljajo svoje poustvarjalne in ustvarjalne dosežke.

ELEKTROTEHNIKA

Elektrotehnika je enoletni tehnični izbirni predmet pri katerem učenci pridobivajo temeljna spoznanja o proizvodnji, prenosu in porabi električne energije.

Spoznajo možnosti pridobivanja električne energije s klasičnimi in alternativnimi viri in jih preskusijo z modeli. Načrtujejo in izdelajo različne modele električnih naprav s sestavljanjkami. Pri spoznavanju porabnikov gradijo delujoče modele oziroma uporabne predmete.

Pridobljeno znanje povežejo z drugimi naravoslovno-tehničnimi vsebinami (TIT, FIZ, KEM, BIO, GOS). Razvijajo sposobnost za delo v skupini in sposobnost samostojnega reševanja problemov.

Spoznajajo poklice s področja elektrotehnike in sposobnosti, ki so zanje potrebne, ter se motivirajo za prihodnje poklicno delo na področju elektrotehnike.

Pouk je organiziran v ustrezno opremljeni tehnični delavnici. Praktično delo je prevladujoča oblika pouka. Posebna pozornost je namenjena varnemu delu.

GLASBENA DELA

Pri predmetu bo poseben poudarek na poslušanju glasbe. Delo bo potekalo na prizoriščih koncertov in v učilnici. Udeleževali se bomo tudi koncertov. Lahko bomo raziskovali glasbeno ljudsko zapuščino v domačem kraju ali drugje – ljudski plesi, pevski zbori, folklorne skupine, skladatelji, glasbeniki in podobno. Delo potekalo projektno, samostojno ali v manjših skupinah. Predmet je primeren za učence brez glasbenega predznanja pa tudi za tiste, ki hodijo v glasbeno šolo. Učni načrt omogoča različne glasbene vsebine in se prilagaja učenčevim interesom. Metode dela omogočajo hitre dosežke, vsak učenec je ves čas aktiven.

Cilji:

- učenci raziskujejo etnomuzikološko zapuščino svojega kraja;
- razvijajo čut za skupno sodelovanje;
- ozaveščajo pomen kulturnih potreb;
- poglobijo odnos do ljudske glasbene zapuščine;
- spoznavajo glasbeno literaturo;
- spoznajo in uporabljajo elemente kritičnega poslušanja glasbe.

IZBRANI ŠPORT – KOŠARKA

Namen predmeta je nadgraditi tehnična in taktična znanja ter razvijati nekatere gibalne in funkcionalne sposobnosti v izbrani športni panogi.

Učenci spoznajo:

- pomen redne športne vadbe izbranega športa
- košarkarska pravila
- vpliv izbranega predmeta na organizem
- pomen medsebojnega sodelovanja
- kako razvijati zdravo tekmovalnost in
- pravila športnega obnašanja

Praktične vsebine:

Izpopolnjevali bodo tehnične in taktične elemente kot so: vodenje z menjavo rok po obratu, med nogami, za hrbtom, hitro vodenje, odkrivanje in met z mesta, odkrivanje in prodor iz vodenja po sprejemu žoge, vtekanje in met iz dvokoraka po sprejemu žoge, skok za odbito žogo, odkrivanje centra in met ali prodor po sprejemu žoge, obramba proti metu, prodoru in vtekanju, zapiranje poti do koša, protinapad 2 : 1. Urili bodo igro v napadu: 1:1, 2:2 in 3:3 na en koš proti aktivni obrambi, 4:4 s centrom na en koš in 5:5 s centrom na dva koša.

IZBRANI ŠPORT – NOGOMET

Pri izbranem športu nogomet razvijamo nekatere gibalne in funkcionalne sposobnosti (koordinacija gibanja, ravnotežje, hitrost, natančnost, orientacijo, moč). Učenci bodo nadgradili tehnična in taktična znanja in veščine v nogometu, ter podrobneje spoznali: medsebojno sodelovanje, kako razvijati stališča in navade, kako razvijati zdravo tekmovalnost in pravila športnega obnašanja, obvladovanje in delo z žogo z obema nogama in glavo, naučili se bodo podaj zaustavljanja in preigravanja, spoznali igro na parketu (futsal) in travi, naučili se bodo igre 3 : 3, 4 : 4 in 5 : 5, ter delo in naloge vratarja, spoznali bodo različne tehnično taktične postavitve na igrišču.

Predvsem pa se bodo naučili upoštevati zmožnosti svojega telesa in dejstva, da je nogomet igra moštva.

IZBRANI ŠPORT – ODBOJKA

Namen predmeta je nadgraditi tehnična in taktična znanja ter razvijati nekatere gibalne in funkcionalne sposobnosti v izbrani športni panogi.

Učenci spoznajo:

- pomen redne športne vadbe izbranega športa
- odbojgarska pravila
- vpliv izbranega predmeta na organizem
- pomen medsebojnega sodelovanja
- kako razvijati zdravo tekmovalnost in
- pravila športnega obnašanja

Praktične vsebine:

- spoznavanje osnovnih teh. elementov: zgornji in spodnji odboj
- spodnji in zgornji servis
- učenje zahtevnejših elementov: sprejem servisa, napadalni udarec, enojni in dvojni blok
- igralne različice 2 : 2 in 3 : 3 na različnih velikostih igrišč, igra 6 : 6.

IZBRANI ŠPORT – PLES

Namen predmeta je nadgraditi in izpopolniti znanje plesnih tehnik modernih tekmovalnih plesov (hip hop, pop in latino) in družabnih plesov (standardnih in latinskoameriških) ter spoznati nekatere nove in aktualne plesne tehnike (orientalski plesi, sodobne plesne tehnike, različne zvrsti aerobike ...)

V okviru tega predmeta se pripravljamo na tekmovanje Šolski plesni festival, pripravljamo šolske nastope (jelkovanje, valeta) in sodelujemo na plesnih natečajih.

KEMIJA V ŽIVLJENJU

Zakaj?

- Poglobil boš znanje kemije.
- Spoznal boš eksperimentalno delo.
- Izvajal boš zanimive eksperimente.
- Spoznal boš, da je kemija pomemben del življenja.

S čim se bomo ukvarjali?

- Tekmovanje snovi (Kromatografija).
- Svet brez barv bi bil dolgočasen (Spoznavanje naravnih barvil).
- Kemija tudi diši (Eterična olja).

KMETIJSKA DELA

Namen predmeta je spoznavanje kmetijstva kot gospodarske panoge. Vzgaja in razvija pozitiven način sprejemanja kmetijstva z utrjevanjem zavesti o široki vlogi te dejavnosti v slovenskem prostoru.

Omogoča spoznavanje osnov kmetijske pridelave. Poseben pomen imata izobraževanje učencev za pridelavo zdrave hrane ob sočasnem varovanju okolja, samooskrbe in usposabljanju za varovanje pred kmetijskimi nesrečami in ukrepanje pri teh. Omogoča razvijanje praktičnih spretnosti in veščin ter dejavnosti na polju, vrtu, sadovnjaku ...

Seznanijo se s kmečkimi običaji, spoznavajo kmetijske rastline in živali, stare in avtohtone pasme in sorte, okrasne rastline, gradijo zavest o pomenu urejenosti kmetij, ohranjanju stare arhitekture, kulinarike ter izgled kmetije in vasi kot celote.

LIKOVNO SNOVANJE I

Risanje

- V eni izmed kompozicij narišejo motive iz narave (horizontalna, vertikalna,
- Po možnosti naj risba nastane po direktnem opazovanju - Otok Ljubezni, park ...
- Učenci oblikujejo strip po svoji zamisli.
- Učenci ustvarijo risbo – skupino ljudi (uporabijo strukturo in teksturo).

Slikanje

- Pri upoštevanju kompozicije in svetlostnih barvnih odtenkov naslikajo inicialko in dodajo ostalo besedilo
- Iz sveta mode oblikujejo modni dodatek – klobuk.

Kiparstvo

- Učenci oblikujejo z žico in kaširanim papirjem.

LIKOVNO SNOVANJE II

Risanje

- Risba po domišljiji – domišljijski prostor (upoštevajo linearno perspektivo in delno prekrivanje).

Slikanje

- Učenci izberejo eno glasbeno delo in ob poslušanju le tega naslikajo izrazne značilnosti.

Grafika

- Grafično oblikujejo plakat (skica, matrica, odtis).

Prostorsko oblikovanje

- Izdelajo maketo scenskega prostora (izberejo eno izmed priljubljenih pravljic ali si jo sami izmislijo).

LIKOVNO SNOVANJE III

Risanje

- Narišejo kompozicijo s pomočjo zlatega reza (zlati pravokotnik, zlata spirala, neskončna delitev).

Kiparstvo

- Učenci oblikujejo v glini – portret in s tem razvijajo prostorske predstave in ročne spretnosti.

Slikanje

- Učenci oblikujejo estetsko vizualno sporočilo (svobodna izbira slikarske tehnike) uporabijo sukcesivno ali zaporedno in sočasno ali simultano barvno zaporedje.

MULTIMEDIJA

Predmet multimedija omogoča učencu pridobivanje temeljnih znanj in veščin iz računalništva, brez katerih si nadaljnjega izobraževanja, poklicnega in tudi zasebnega življenja skoraj ni več mogoče predstavljati. Pri pouku se učenci naučijo:

- grafično obdelati fotografije in video posnetke z računalnikom in drugimi sodobnimi napravami (pametnimi telefoni ...),
- iskanja informacij po različnih medijih (internet, Cobiss ...),
- oblikovati zabavne elektronske predstavitve,
- izdelovati animacije,
- pravil dobrega oblikovanja računalniških predstavitev,
- hitro in varno brskati po svetovnem spletu,
- osnov programiranja,
- še kup drugih novosti ...

NAČINI PREHRANJEVANJA

Cilji predmeta

Učenci:

- razvijajo sposobnosti uporabe, povezovanja in tvornega mišljenja za preudarno odločanje o lastni prehrani predvsem v smislu zagotavljanja zdravja,
- spoznavajo pomembnost zdrave prehrane, obravnavajo načine prehranjevanja in prehrano v različnih starostnih obdobjih življenja in v posebnih razmerah,
- nadgrajujejo vsebine, ki so jih pridobili pri rednem predmetu Gospodinjstvo,
- poglobljajo znanja, predvsem v smislu usmerjanja v nadaljnje šolanje na agroživilskih, gostinsko-turističnih in zdravstvenih šolah,
- razvijajo individualno ustvarjalnost.

Vsebine:

- stanje prehranjenosti v povezavi z zdravjem,
- slovenske narodne jedi,
- drugačni načini prehranjevanja (vegetarijanstvo, bio-prehrana, makrobiotika),
- prehrana v različnih starostnih obdobjih (dojenček, mali otrok, šolar, odrasli, starejši, športniki, nosečnice),
- načrtovanje prehrane v družini,
- prehrana v posebnih razmerah.

NEMŠČINA I, NEMŠČINA II, NEMŠČINA III

V času vse intenzivnejšega svetovnega povezovanja ima tuji jezik čedalje večji pomen tudi v vzgoji in izobraževanju. Nemščina ima kot splošno-izobraževalni predmet tudi poseben pomen za intelektualno rast posameznika, za oblikovanje samopodobe in samozavesti ter za vključevanje v družbo.

Učenje nemščine učencem pomaga razumeti, da je nemščina sredstvo, s katerim lahko pridobijo več znanja in izkušenj in jim nudi možnost, da sami zvedo več o ljudeh in družbenih razmerah v deželah nemško govornega območja. Z vedenjem o tujih deželah in ljudeh, s primerjavo svoje in druge kulture, s spoznavanjem podobnosti in razlik med obema jezikovnim sistemoma in rabama, razvijajo svojo jezikovno zavest, občutljivost in razumevanje za drugačnost.

Z učenjem se lahko začne tudi v 8. ali 9. razredu, če ima učenec/učenka ustrezno predznanje. Predmet se ocenjuje. Učenci, ki uspešno zaključijo šolanje v OŠ in s tem tudi triletno učenje nemščine kot izbirnega predmeta, lahko v gimnazijah nadaljujejo z učenjem nemščine po modulu B, to je nadaljevalni drugi jezik.

Pri nemščini kot izbirnem predmetu učenci:

- usvojijo besedišče (jaz in moja družina, naše stanovanje, moja žival, mediji, hrana in pijača, prosti čas, moje telo, števila, počitnice),
- razvijejo sposobnost branja, pisanja, poslušanja in govora v tujem jeziku.

Zakaj ravno nemščina?

- Ker je eden izmed uradnih jezikov EU,
- ker bom znal-a še en tuj jezik, kar je dandanes zelo pomembno,
- ker je to jezik naših sosedov Avstrijcev in ne tako oddaljenih Nemcev in Švicarjev,
- ker bom spoznaval-a nemško govoreče dežele,
- ker jo ima v Evropi za materni jezik okrog 100 milijonov ljudi,
- ker se je bom lahko učil-a tudi z gledanjem nemških televizijskih programov,
- ker bom z znanjem nemškega jezika v prihodnosti imel/a večje možnosti zaposlitve v nemško govorečih deželah.

OBDELAVA GRADIV: LES

Izbirni predmet obdelave gradiv LES, omogoča učencem poglobitev in sintezo nekaterih temeljnih znanj s področja tehnike in tehnologije, naravoslovja, okoljske vzgoje ... Ponuja jim nova znanja o tehnoloških in drugih lastnostih posameznih gradiv in praktična znanja pri uporabi orodij za njihovo obdelavo.

Z aktivnimi učnimi metodami in oblikami dela, kjer uveljavljamo projektni način dela, s praktičnim delom bolje razumejo okolje z vidika tehničnih in tehnoloških rešitev, izdelujejo predmete iz lesa ter pravilno in varno uporabljajo pripomočke.

OBDELAVA GRADIV: UMETNE MASE

Izbirni predmet obdelave gradiv UMETNE MASE, omogoča učencem poglobitev in sintezo nekaterih temeljnih znanj s področja tehnike in tehnologije, naravoslovja, okoljske vzgoje, ... Ponuja jim nova znanja o tehnoloških in drugih lastnostih posameznih gradiv in praktična znanja pri uporabi orodij za njihovo obdelavo.

Z aktivnimi učnimi metodami in oblikami dela, kjer uveljavljamo projektni način dela, s praktičnim delom bolje razumejo okolje z vidika tehničnih in tehnoloških rešitev, izdelujejo predmete iz umetnih mas ter pravilno in varno uporabljajo pripomočke.

ORGANIZMI V NARAVI IN UMETNEM OKOLJU

Izbirni predmet se povezuje s predmetoma naravoslovje v 7. razredu in biologija v 8. in 9. r. OŠ

Izbirni predmet Organizmi v naravi in umetnem okolju je odlična možnost za spoznavanje organizmov v naravnih okoljih naše neposredne bližine kot tudi tistih, ki jih imamo ob sebi v narejenem, antropogenem ekosistemu, pa naj je to sadovnjak pri hiši ali akvarij v našem stanovanju.

Pri tem predmetu bodo učenci spoznavali življenjske potrebe organizmov, jih gojili in se ob tem naučili odgovornega ravnanja z vsemi živimi bitji, tako v naravi kot v umetnem okolju. Vključevali bomo tudi predstavitve njihovih domačih hišnih ljubljencev.

Bistvena vsebina predmeta:

- naravno okolje, antropogeno okolje, organizmi v naravnem in antropogenem okolju

Načini dela:

- aktivno delo z izkušnjo, ki jo učenci pridobijo s sodelovanjem v skupini in individualno.

Srečevali se bodo s konkretnimi živimi bitji, materiali in okoljem.

Cilji:

- učenci bodo spoznavali osnovne ekološke zakonitosti naravnega prostora in okolja, v katerem prebiva človek
- seznanili se bodo z značilnimi predstavniki živih bitij v svoji neposredni okolici,
- svoja spoznanja in izkušnje bodo uporabili pri gojenju organizmov v vivariju, akvariju, terariju
- učenci bodo spoznali, da se morajo ob odločitvi za domačo žival zavedati svoje odgovornosti in posledic
- učenci se bodo naučili odgovornega ravnanja, ki je nujen pri varovanju življenjskega okolja
- učenci se bodo seznanili z življenjskimi razmerami in tipičnimi predstavniki v naravnem in umetnem okolju

PLES

Učenci spoznavajo ples kot umetnost, razvijajo občutek za disciplino, se učijo obvladovati lastno telo, obvladovati posamezne dele telesa in njihove gibalne sposobnosti, obvladovati ritem in prostora, si vzgajajo dobre reflekse ter razvijajo psihomotorične sposobnosti in spretnosti. Pri skupinskih plesih razvijajo razumevanje, obzirnost in strpnost skozi sodelovanje s soplesalci. Skozi ples razvijajo domišljijo, ustvarjalnost, poetičnost in s tem veselje nad doživljanjem samega sebe. Spoznavajo norme vedenja v preteklosti in sedanjosti. Učenci spoznajo različne plesne zvrsti: jazz balet, disco dance, hip hop in sodobni ples.

Učenci ob koncu predmeta ples:

- obvladajo korakanje in tek v prostoru v različnih tempih v različnih držah, gibe posameznih delov telesa, enostavne ritmične vaje, različne načine skokov in poskokov, različna vrtenja na mestu in v prostoru;
- znajo improvizirati krajšo plesno točko na določeno ritmično in prostorsko določeno temo
- so usposobljeni nastopiti s kratkim prikazom celoletnega dela pred sošolci

Učenci so vključeni v projekt Šolski plesni festival, kjer imajo možnost tekmovati v modernih tekmovalnih plesih pop, latino in hip hop.

POSKUSI V KEMIJI

Izbirni predmet Poskusi v kemiji se povezuje predmetom Kemija v 8. in 9. razredu in tudi s predmetom Naravoslovje v 7. razredu. Predstavlja nadgradnjo navedenih predmetov.

Izbirni predmet Poskusi v kemiji omogoča učencem, da utrdijo, dopolnijo in poglobijo znanja, spretnosti in veščine, ki so jih pridobili pri pouku kemije. Učenci spoznavajo metode varnega eksperimentalnega dela v kemiji, razvijajo eksperimentalne spretnosti in eksperimentalni pristop, ki vključuje: postavljanje hipotez, opazovanje in opisovanje pojavov, preizkušanje, zbiranje in beleženje opažanj in rezultatov, sposobnost osmišljanja, predstavitve opažanj in rezultatov, prepoznavanje soodvisnosti in povezovanje s teorijo in življenjskim okoljem.

Pri izbirnem predmetu Poskusi v kemiji se razvija in pogloblja naravoslovna pismenost, osnove znanstvenega, kompleksnega mišljenja, različne spretnosti in veščine ter povezovanje teorije s prakso.

RASTLINE IN ČLOVEK

Pri izbirnem predmetu Rastline in človek bomo poglobili in razširili znanje o rastlinskem svetu. Spoznavali bomo pomembnost rastlin za človeka in ostala živa bitja, uporabnost rastlin v prehrani, industriji, kmetijstvu, pri rekreaciji, v zdravilstvu, medicini ...

Glavni poudarek pri predmetu bo praktično in terensko delo. Na terenu bomo spoznavali različne rastline, njihovo uporabo, njihove prilagoditve, njihove obrambne mehanizme, rastlinske strupe in zdravilne učinkovine (strupene in zdravilne rastline), načine razmnoževanja ...

Iz rastlin bomo pripravili različne jedi, obiskali vrtnarja, cvetličarja, čebelarja ...

Pri predmetu se bodo ocenjevali samo učenčevi izdelki in praktično delo, tako da pisni preizkusi znanja in ustno ocenjevanje odpadejo.

RAZISKOVANJE DOMAČEGA KRAJA IN VARSTVO NJEGOVEGA OKOLJA

Večina ljudi ima rada potovanja, saj ob tem spoznavamo novo okolje, kulturo ljudi, pridobivamo nove izkušnje, znanja... Velikokrat pa pozabljamo, da imamo veliko zanimivega tudi v naši bližnji okolici, vendar tega ne vemo ali pa ne znamo odkriti.

Pri izbirnem predmetu bomo razširjali osnovno znanje o naravnogeografskih in družbeno-geografskih pojavih ter procesih v domačem kraju. Ob tem bomo razširjali prostorske predstave o domači deželi. Učili se bomo poiskati vzroke za posamezne pojave in procese ter oblikovati lastna stališča in predlagati rešitve.

Udeležili se bomo tudi krajših ekskurzij v bližnji okolici in na ta način še bolj spoznali domače okolje.

RETORIKA

Učenci se pri retoriki učijo javnega nastopanja in izražanja svojih stališč, veččin prepričljivega, jasnega, samozavestnega in uspešnega govornega nastopanja; spoznali bodo, kako se znebiti treme in suvereno nastopati v svojem slogu ter tako s poslušalci vzpostaviti dober stik in kvalitetno komunikacijo.

RISANJE V GEOMETRIJI IN TEHNIKI

Izbirni predmet Risanje v geometriji in tehniki je namenjen tistim učencem 9. razreda, ki si želijo spoznati pot izdelka od ideje do realizacije. Namenjen je najbolj ustvarjalnim in ustvarjanja željnim učencem.

V sklopu predmeta učenci iščejo idejo za izdelek, ki bi ga želeli izdelati, ta predmet predstavijo oziroma modelirajo v 3D prostoru s programom SketchUp, zanj izdelajo tehnično in tehnološko dokumentacijo s programom CiciCAD, nato pa izdelek izdelajo v delavnici.

V sklopu predmeta učenci iščejo idejo za izdelek, ki bi ga želeli izdelati, ta predmet predstavijo oz. modelirajo v 3D prostoru s programom SketchUp, zanj izdelajo tehnično in tehnološko dokumentacijo s programom CiciCAD, nato pa izdelek izdelajo v delavnici.

Učenci izdelajo:

- tridimenzionalni model,
- dvodimenzionalni pogled modela (tehnična dokumentacija),
- končni izdelek iz različnih gradiv.

Predmet obsega eno uro tedensko, izvaja pa se v blok urah v prvem ali drugem polletju.

ROBOTIKA V TEHNIKI

Robotika v tehniki je enoletni tehniški izbirni predmet, pri katerem je v ospredju konstruiranje modelov računalniško krmiljenih strojev in naprav s poudarkom na specifičnih značilnostih robotike. Predmet je naravnano interdisciplinarno. Učenci spoznavajo in povezujejo vsebine različnih področij, prevladujejo pa geometrija, strojni elementi, elektronika, računalništvo in tehnologija.

Pri predmetu robotika v tehniki učenci pridobivajo osnovna spoznanja o geometriji in konstrukciji tipičnih oblik robotskih rok, o elektronskih krmiljih, ki so potrebna za računalniško vodenje, o čutilnikih (senzorjih), ki – vgrajeni v konstrukcijo – omogočajo povratno delovanje na krmilje. Seznanijo se s temeljnimi načeli računalniško vodene proizvodnje in z mestom robotike v njej. Ugotavljajo prednosti takega načina proizvodnje in smeri v razvoju sodobne tehnologije. Spoznajo različna področja, v katerih ima robotika pomembno vlogo. Pri pridobivanju praktičnih izkušenj si pomagajo z uporabo ustreznih didaktičnih sestavljanek, s katerimi gradijo delujoče, računalniško krmiljene modele strojev, naprav in robotskih rok – konkretno bomo pri naših urah uporabljali robote iz kolekcije Lego Mindstorm.

Predmeti dela so uporabni. Učenci pri delu uporabljajo priročnike in druge vire. Pri konstruiranju iščejo lastne rešitve in samostojno organizirajo delovno mesto ter potek dela. Učitelj vrednoti delovanje konstrukcije in učenčev prispevek pri reševanju problema. Pouk je organiziran v ustrezno opremljenih učilnicah z računalniki. Praktično delo je prevladujoča oblika pouka. Učenci si delovanje robota v proizvodnji ogledajo v eni izmed bližnjih obratov z roboti.

SODOBNA PRIPRAVA HRANE

Pri izbirnem predmetu Sodobna priprava hrane učence poučujemo o prehrani glede na zagotavljanje in ohranjanje zdravja. Učijo se o pomembnosti varne, varovalne in zdrave prehrane ter načina priprave. Pouk temelji na praktičnih vajah - pripravi hrane, zato poteka v blok urah na 14 dni.

Cilji predmeta

Učenci:

- razvijajo sposobnosti uporabe, povezovanja in tvornega mišljenja za preudarno odločanje o lastni prehrani predvsem v smislu zagotavljanja zdravja,
- nadgrajujejo vsebine, ki so jih pridobili pri rednem predmetu Gospodinjstvo,
- poglobljajo znanja, predvsem v smislu usmerjanja v nadaljnje šolanje na agroživilskih, gostinsko-turističnih in zdravstvenih šolah,
- razvijajo individualno ustvarjalnost.

Teme in vsebine:

- hranljive vsebine, povezane z zdravjem,
- kakovost živil in jedi,
- priprava zdrave hrane,
- prehranske navade.

STARINSKI IN DRUŽABNI PLESI

Učenci se naučijo nekaterih najnujnejših osnovnih elementov baleta, potrebnih za izvajanje starinskih in družabnih plesov (pozicije rok in nog, demi-plie, battement tendu, rond de jambe par terre, releve, temps saute); kratek pregled zgodovine plesne umetnosti; oblačenje, drža, stoja, hoja in pravila obnašanja v preteklih obdobjih.

Se naučijo nekaterih lažjih starinskih plesov prejšnjih stoletij, plesne drže in vodenje plesnega para pri standardnih družabnih plesih našega stoletja, naučijo nekaterih lažjih standardnih plesov – polka, valček, fokstrot, tango in nekaterih lažjih latinsko-ameriških plesov: čačača, samba, mambo, salsa in pravila lepega vedenja.

Učenci ob koncu predmeta starinski in družabni plesi obvladajo najnujnejše osnovne elemente klasičnega baleta, poznajo nekatere starinske in družabne plesne in jih znajo zaplesati, poznajo nekatere značilnosti obnašanja v preteklih obdobjih in danes. Učenci so vključeni v projekt Šolski plesni festival, kjer imajo možnost tekmovati v plesih v paru.

ŠPORT ZA SPROSTITEV

Namen predmeta je omogočiti spoznavanje športov, ki jih v obveznem šolskem programu ni mogoče izpeljati ter poudariti razvedrilni in sprostilni značaj športa.

Športni pedagog ponudi nekaj izmed naštetih vsebin in določi časovno razporeditev in obseg vsake izmed njih: aerobika, ples, kolesarjenje, badminton, namizni tenis, odbojka na mivki, plavanje in nekatere vodne aktivnosti, smučanje in nekatere zimske aktivnosti, tek v naravi, pohod, hokej na travi ...

Nekatere vsebine (kolesarjenje, pohod, plavanje, hokej na travi) lahko izjemoma potekajo tudi zunaj urnika in zunaj šole.

ŠPORT ZA ZDRAVJE

Namen predmeta je spopolnjevati športno znanje tistih športov rednega učnega načrta športne vzgoje, ki ponujajo možnosti poznejših dejavnosti v prostem času.

Športni pedagog ponudi nekaj izmed naštetih vsebin in določi časovno razporeditev in obseg vsake izmed njih: splošna kondicijska priprava, atletika, ples, košarka, nogomet, odbojka.

Učenci spoznajo pomen redne športne vadbe, vpliv športne dejavnosti na organizem, pomen medsebojnega sodelovanja, kako razvijati zdravo tekmovalnost in pravila športnega obnašanja.

VERSTVA IN ETIKA I, II, III

Pri predmetu Verstva in etika je glavni poudarek na načinu življenja ljudi na različnih koncih sveta, ki je plod verskih vplivov. Ker je krščanstvo verstvo, ki je s svojimi sestavinami sooblikovalo zahodno civilizacijo in kulturo, torej okolje, v katerem živimo, bo večja pozornost namenjena njemu. Predmet verstva in etika učencem ponuja možnost, da razširijo znanje, ki ga o tej temi dobijo pri drugih predmetih (GEO, ZG, DDE, SLJ).

VEZENJE

Značilno žensko domače rokodelstvo v preteklosti je bilo in je še vedno izdelovanje vezenin ali na kratko vezenje. Tehnika vezenja oziroma okraševanja za vsakdanjo rabo se je v zgodovini človeka vedno bolj izpopolnjevala in postajala bogatejša in raznovrstnejša.

Cilj izbirnega predmeta je obuditi znanja o naši preteklosti in kulturni dediščini ter ohraniti to domačo obrt.

Učenci razvijajo logično sklepanje in abstraktno mišljenje, ustvarjalnost in domišljijo. Naučijo se prenašati sliko na tkanino ter razvijati likovne sposobnosti in estetski čut. Ob tem se navajajo na samostojno delo. Razvijajo ročne spretnosti, krepijo pozornost, natančnost, vztrajnost in potrpežljivost. Ob tem se družijo v skupinah, razvijajo prijateljske odnose in se prijetno sproščajo ter razvijajo kulturni dialog.

Učenci nenazadnje ob vezenju in druženju podoživijo čas svojih babic ter prababic.

VZGOJA ZA MEDIJE – TISK

Predmet TISK je zasnovan tako, da so poudarjene medijske teme tiska. Učenci spoznajo tudi skupne značilnosti množičnih medijev, razlike med različnimi načini in oblikami sporočanja: novinarska, umetniška, publicistična besedila, dokument, fotografija, video, film, glasba, internet in znajo razlikovati oglaševanje ter propagando od novinarskega sporočanja. Učenci razumejo, da mediji sveta ne zrcalijo, ampak ga konstruirajo in ustvarjajo.

Delo bo zelo razgibano, zabavno, a hkrati zelo poučno in praktično.

Oblikovali bomo uredniški odbor (izbrali urednike, določili rubrike, pisali različna besedila, skratka oblikovali časopis od začetka do konca). Obiskali bomo tudi časopisno hišo.

ZVEZDE IN VESOLJE

Izbirni predmeti s področja astronomije omogočijo učencu, da raziskuje svoj položaj v svetu glede na različne okoliščine. Pri tem spozna Zvezde, naše Osončje, našo galaksijo in vesolje nasploh.

Pri pouku predmetov s področja astronomije učence poučujemo o metodah dela in načinu sklepanja, ki so lastne vsem naravoslovnim znanostim. Poudarjamo pa pomen kritičnosti razlagi opaženega.

Učenci se seznanijo z nekaterimi pomembnejšimi zgodovinskimi odkritji v astronomiji. Podrobneje spoznajo lastnosti zvezd in vesolja. Raziščejo njihove velikosti, oblike in medsebojne lege. Naše Osončje dojamemo kot del širšega vesolja.

ŽIVLJENJE ČLOVEKA NA ZEMLJI

- Razširjamo znanje o naravnih in družbenih pojavih ter prostorski predstavi o svetu.
- Spoznavamo načine prilagajanja različnim podnebnim in drugim pogojem.
- Spoznavamo negativne primere človekovega izkoriščanja naravnih dobrin in nevarnosti, ki jih povzroča rušenje naravnega ravnotežja.
- Spoznavamo načine onesnaževanja okolja na izbranih področjih in načine varovanja okolja za prihodnje rodove.
- Učimo se poiskati vzroke za posamezne procese in pojave ter izoblikovati lastno stališče ter predlagati rešitev.
- Urimo se v uporabi in razumevanju literature ter drugih informacijskih sredstev za spoznavanje oddaljenih pokrajin, območij in njihovih naravnih in družbenih razmer.

NEOBVEZNI IZBIRNI PREDMETI - 4., 5. in 6. RAZRED

DRUGI TUJI JEZIK ANGLEŠČINA

Angleščina se kot izbirni predmet izvaja dve uri tedensko. Učenec se lahko po enem ali dveh letih odloči, da tega predmeta ne bo več obiskoval.

Angleščina ima tudi kot drugi tuji jezik splošnoizobraževalen in poseben pomen: znanje in jezikovne sposobnosti, ki jih učenci usvajajo in razvijajo pri pouku angleščine, so pomembni zaradi neposredne uporabnosti za učence v nadaljnjem izobraževanju, kasneje pa za njihovo poklicno delo in stalno izobraževanje, za širjenje njihovih komunikacijskih sposobnosti prek meja njihove materinščine tako v poklicu kot zasebnem življenju oz. za razvijanje njihove širše medkulturne komunikacijske sposobnosti.

V osnovni šoli ima učenje angleščine kot izbirni predmet iste splošne cilje kot obvezni predmet, vendar se uresničujejo z zmanjšano intenzivnostjo in v manjšem obsegu.

Z učenjem angleščine učenci na osnovni ravni:

- spoznavajo načine sporazumevanja in jezik kot eno od sredstev sporazumevanja;
- se ozaveščajo o sebi kot posamezniku in kot pripadniku skupnosti, tako družbene kot nacionalne/etnične in mednarodne skupnosti in ob tem razvijajo in krepijo lastne kulturne vrednote,
- spoznavajo in se ozaveščajo o razlikah med ljudmi, družbenimi in nacionalnimi skupinami, vrednotami in stališči ter se učijo spoštovati in ceniti to različnost,
- spoznavajo, da je angleščina sredstvo mednarodnega sporazumevanja, spoznavajo sebe kot učence in uporabnike jezika,
- širijo svoje sporazumevalne sposobnosti prek meja materinščine in v medkulturnem okolju,
- spoznavajo značilnosti, kulture in dosežke dežel, v katerih se govori angleščina ...

DRUGI TUJI JEZIK NEMŠČINA

V času vse intenzivnejšega svetovnega povezovanja ima tuji jezik čedalje večji pomen tudi v vzgoji in izobraževanju. Nemščina ima kot splošno-izobraževalni predmet tudi poseben pomen za intelektualno rast posameznika, za oblikovanje samopodobe in samozavesti ter za vključevanje v družbo.

Učenje nemščine učencem pomaga razumeti, da je nemščina sredstvo, s katerim lahko pridobijo več znanja in izkušenj in jim nudi možnost, da sami zvedo več o ljudeh in družbenih razmerah v deželah nemško govornega območja. Z vedenjem o tujih deželah in ljudeh, s primerjavo svoje in druge kulture, s spoznavanjem podobnosti in razlik med obema jezikovnima sistemoma in rabama, razvijajo svojo jezikovno zavest, občutljivost in razumevanje za drugačnost.

Pri nemščini kot izbirnem predmetu učenci:

- usvojijo besedišče (jaz in moja družina, naše stanovanje, moja žival, mediji, hrana in pijača, prosti čas, moje telo, števila, počitnice),
- razvijejo sposobnost branja, pisanja, poslušanja in govora v tujem jeziku.

Zakaj ravno nemščina?

- Ker je eden izmed uradnih jezikov EU,
- ker bom znal-a še en tuj jezik, kar je dandanes zelo pomembno,
- ker je to jezik naših sosedov Avstrijcev in ne tako oddaljenih Nemcev in Švicarjev,
- ker bom spoznaval-a nemško govoreče dežele,
- ker jo ima v Evropi za materni jezik okrog 100 milijonov ljudi,
- ker se je bom lahko učil-a tudi z gledanjem nemških televizijskih programov,
- ker bom z znanjem nemškega jezika v prihodnosti imel/a večje možnosti zaposlitve v nemško govorečih deželah.

UMETNOST

Učenci se bodo pri predmetu poglobljeno srečali z:

- ustvarjalno uporabo likovnih prvin,
- oblikovali nove, skladne likovne celote,
- se ustvarjalno izražali z likovnimi materiali in orodji (glina),
- ogledali si bodo likovne razstave v galeriji v gradu Beltinci in v galeriji Miška Kranjca v Murski Soboti,
- sodelovali bodo na različnih likovnih natečajih v državnem in mednarodnem merilu,
- spoznali osnovne strukture gledališča in dramskega besedila,
- usvajali osnovna igralska sredstva – telo, gib, glas,
- razvijali občutek za prostor, govorno in telesno interpretacijo,
- animacijo lutke.

RAČUNALNIŠTVO

Želimo, da bi bili naši učenci uspešni v digitalni družbi in da bodo nekoč tudi sami ustvarjalci novih tehnologij ter storitev. Ker ne želimo, da bi bili le pasivni opazovalci sprememb, jim moramo že zelo zgodaj omogočiti spoznavanje temeljev računalništva (Unesco).

V nekaterih državah (Anglija, Avstralija, Estonija, Slovaška ...) so računalništvo uvedli kot obvezni predmet v osnovnih šolah. V Sloveniji računalništvo ni obvezni predmet, učenci pa si z izbiro neobveznega izbirnega predmeta računalništvo vseeno lahko pridobijo znanja, ki so prenosljiva in uporabna na vseh področjih človekovega življenja.

Menimo, da je izbira predmeta računalništvo modra odločitev, ker bo pouk zabaven, ustvarjalen in koristen. V naslednjih letih se predvideva pomanjkanje strokovnjakov s področja

računalništva, zato je lahko neobvezni izbirni predmet prvi korak na poti h kreativni in zanimivi zaposlitvi.

Pri pouku računalništva učenci:

- pridobivajo znanja, potrebna za celo življenje,
- razvijajo sodobnemu življenju prilagojen način razmišljanja,
- spoznavajo strategije reševanja problemov,
- razvijajo sposobnost sodelovanja v skupini,
- razvijajo kreativnost, ustvarjalnost, natančnost in logično razmišljanje,
- krepijo pozitivno samopodobo,
- bogatijo svoj besedni zaklad in skrbijo za pravilno strokovno terminologijo,
- izdelujejo igrice, zgodbe, animacije ...,
- računalnik uporabljajo na aktiven in ustvarjalen način in ne le za "izgubljanje časa".

TEHNIKA

Predmet razširja in nadgrajuje predmet tehnika in tehnologija v šestem razredu. Omogoča pridobitev poglobljenega znanja temeljnih znanj s področja tehnike in tehnologije ter povezavo z drugimi predmetnimi področji. Razširja osnovna spoznanja o tehnoloških lastnostih posameznih gradiv in praktična znanja, spretnosti in delovne navade pri uporabi orodja, pripomočkov, strojev in naprav za oblikovanje in obdelavo različnih gradiv.

Tematski sklopi, ki se obdelajo pri predmetu so:

- Papirna gradiva
- Les
- Umetne snovi
- Konstrukcije
- Izbirne vsebine

Delo bo potekalo samostojno ali v skupinah. Izdelali bomo izdelke iz različnih tematskih sklopov.

Preverjamo in ocenjujemo tri elemente, in sicer znanje, proces dela in rezultate dela.

ŠPORT

Namen predmeta je omogočiti spoznavanje športov, ki jih v obveznem šolskem programu ni mogoče izpeljati ter poudariti razvedrilni in sprostilni značaj športa.

Športni pedagog ponudi nekaj izmed naštetih vsebin in določi časovno razporeditev in obseg vsake izmed njih: aerobika, ples, kolesarjenje, badminton, namizni tenis, odbojka na mivki, plavanje in nekatere vodne aktivnosti, smučanje in nekatere zimske aktivnosti, tek v naravi, pohod, inline hokej, rolanje, drsanje, judo, dodgeball ... Nekatere vsebine (kolesarjenje, pohod, plavanje, inline hokej, rolanje, drsanje) lahko izjemoma potekajo tudi zunaj urnika in zunaj šole.

Splošni cilji:

Učenec bo s pomočjo kakovostne, dovolj intenzivne in varne športne vadbe izboljšal svojo gibalno kompetentnost, tako da bo:

- ustrezno gibalno učinkovit glede na svoje značilnosti in stopnjo biološkega razvoja;
- usvojil nekatere nove spretnosti in znanja, ki mu bodo omogočala varno in odgovorno
- sodelovanje v različnih športnih dejavnostih pri pouku in v prostem času;
- razumel pomen vsakodnevnega gibanja in športa ter njunih vplivov na oblikovanje dejavnega življenjskega sloga.

Praktične vsebine:

- teki: štafetni teki, fartlek, »suhi« biatlon
- dejavnosti na snegu: tek na smučeh
- plavanje in druge dejavnosti v vodi: izpopolnjevanje in utrjevanje plavalnih tehnik
- ples: učenje koreografij HIP – HOP ...
- hokejske igre: hokej na travi in v dvorani
- igre z loparjem
- ravnotežne igre (slackline)
- zadevanje tarče (lokestrelstvo ...)
- skoki
- plezanje (adrenalinski park)
- terensko rolkanje (skike)

NEOBVEZNI IZBIRNI PREDMETI - 7., 8., 9. RAZRED

MADŽARŠČINA

Madžarska je ena najbližjih sosed naše države, madžarščina je uradni jezik na Madžarskem, v Sloveniji pa ima poleg slovenščine status uradnega jezika na področjih ob slovensko-madžarski meji, kjer živi madžarska manjšina.

Mogoče imaš sorodnike ali znance, ki govorijo madžarsko ali razmišljaš, da bi šolanje nadaljeval na Dvojezični srednji šoli Lendava? Ponuja se ti odlična priložnost, da spoznaš novo kulturo in se naučiš novega jezika.